

УДК 070.489:378]:07-027.561

DOI: <https://doi.org/10.18524/2308-3255.2024.30.318425>

НАВЧАЛЬНА ГАЗЕТА ЯК ПЕРША СХОДИНКА ДО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ В МЕДІА

Василь Милосердний,

старший викладач кафедри періодичної преси та медіаредагування
факультету журналістики, реклами та видавничої справи
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
e-mail: v.myloserdnyi@onu.edu.ua.
ORCID ID: 0009-0004-1038-6928

Стаття узагальнює досвід викладання курсу «Журналістська майстерність» на факультеті журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

У статті висвітлено підходи до практичної підготовки фахівців для галузі медіа шляхом випуску навчального періодичного видання. Створення умов, максимально наближених до роботи реальної редакції, дає змогу студентам набути необхідних компетенцій для успішної роботи в друкованих медіа.

Командна робота над випуском газети вимагає неухильного виконання творчих завдань, розвиває критичне мислення, формує взаємну відповідальність.

Майбутні журналісти на практиці вчаться розробляти концепцію видання, організувати редакцію, розподіляти обов'язки, знаходити теми для своїх творів, писати й редагувати журналістські матеріали, створювати оригінал-макет номера і в підсумку досягати кінцевого результату — випуску періодичного видання.

Ключові слова: журналістська освіта, журналістська майстерність, навчальна газета, практична підготовка, ділова гра.

Актуальність дослідження. Постановка проблеми та її зв'язок із науковими й практичними завданнями.

Сталий розвиток суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу є одним з принципів, на яких ґрунтується державна політика у сфері вищої освіти [1].

Будь-який навчальний заклад, який готує журналістів, зацікавлений, щоб його випускники були затребуваними на ринку праці, здобули професійні компетенції відповідно до запитів сучасного інформаційного суспільства.

У 2016 році громадська організація «Детектор медіа» провела дослідження якості журналістської освіти. Його результати викликали широку дискусію як у професійному, так і в освітньому середовищі. Загалом учасники обговорення дійшли

згоди, що журналістська освіта потребує осучаснення, поєднання навчання з практикою та адаптації до потреб галузі [1].

Упровадження сучасних навчальних технологій на основі особистісно орієнтованого підходу значно розширило практичний складник в освітньому процесі. Проте дискусії щодо шляхів удосконалення професійних навичок у форматі університетського навчання не вщухають.

Актуальність теми підкреслюється необхідністю подальшого пошуку інноваційних технологій у викладанні фаховоорієнтованих дисциплін для здобувачів журналістської освіти.

Мета дослідження.

Мета статті — висвітлити досвід проведення лабораторних занять під час опанування студентами дисципліни «Журналістська майстерність» та оцінити ефективність методів і прийомів викладання, які допомагають майбутнім журналістам набути практичних навичок у процесі створення медійного продукту — навчальної газети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дискусії навколо проблем підготовки журналістських кадрів точаться вже понад сто років. Науковці університетів і працівники медіа шукають відповіді на питання: як і чого навчати майбутніх журналістів та якими навичками вони повинні володіти.

Питання формування професійних компетенцій та особливостей журналістської освіти досліджували науковці й практики І. Дяченко [2], М. Дяченко [3], Н. Габор [4], Н. Желіховська [5], В. Здоровага [7], Н. Калашник [8], В. Костюк [9], І. Михайлин [10], І. Паславський [11], О. Підлуцький [12], Г. Пристай [13, 14], В. Різун [15], М. Тимошик [16] та інші.

Науковці зазначають, що одним з найголовніших завдань вищої школи є підготовка здобувачів освіти до виконання конкретних завдань, передбачених майбутньою практичною діяльністю.

На факультетах журналістики стає все менше журналістики, вважає М. Тимошик. Масмедіа «потребують не знавців відірваних від життя комунікаційних технологій, а фахівців, здатних передусім шукати, аналізувати й обробляти факти, створювати придатні для оприлюднення в розмаїтих складниках системи ЗМІ текстів різної складності і призначення» [16, 46].

У минулі роки, як правило, практичних навичок студенти набували під час виробничої практики. Нині все частіше з місцями практики виникають проблеми. Н. Желіховська констатує: «Зважаючи на звуження бази для проведення практики внаслідок згорання роботи багатьох вітчизняних засобів масової інформації, на кафедру лягає відповідальність забезпечити студентів можливістю виготовляти медіапродукт під час навчального процесу. Зокрема, вивчення дисциплін з тематичних напрямів завершується виготовленням онлайн-видання (газети, журнали), радіо або телепрограм, організацією роботи сайту» [5, 36].

На думку Н. Калашник, академічна журналістська освіта «в ідеалі передбачає гармонійне поєднання фахових навичок із гуманітарною освітою» [8, 39]. З цим твердженням погоджується В. Костюк: «Поєднання особистісно-орієнтованого та практичного аспектів фахової підготовки, створення моделі журналістського середовища у навчально-виховному процесі надають можливість не тільки формувати професійні уміння і навички, а й визначати шляхи їх реалізації та вдосконалення» [9, 231].

Випуск навчальних газет та реалізація інших навчальних проєктів у багатьох вищих навчальних закладах України здійснюється в рамках специфічної форми навчальної роботи — творчої майстерні. Основний зміст роботи студента в творчій майстерні полягає у створенні під керівництвом викладача власних журналістських матеріалів. Журналістикознавець І. Михайлин підкреслює: «У творчій майстерні продовжується й завершується підготовка студента до професійної діяльності, акумулюються і знаходять своє практичне застосування всі його теоретичні, історичні та практичні знання, здобуті в університеті. Тут студент визначається з видовою, тематичною й рольовою спеціалізацією, опановує той напрямок у журналістиці, де йому доведеться надалі працювати, виробляє свої організаційні здібності, створює інформаційно-джерельну базу, починає збирати журналістське досвід, заводять архів» [10, 213].

Таку думку висловлює й О. Підлуцький, який вважає, що найефективнішою формою навчання фахівців-медійників є тривала ділова гра, коли створюються навчальні редакції газет та журналів, результатом діяльності яких є випуск пілотних чисел відповідних видань. При цьому обсяг теоретичного навчання зводиться до мінімуму [12, 80].

Виклад основного матеріалу дослідження.

Кожен вищий навчальний заклад, який здійснює підготовку професійних кадрів у галузі медіа, по-своєму вирішує проблему практичної підготовки майбутніх журналістів.

На факультеті журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова своєрідним майданчиком для вироблення практичних навичок став випуск навчальної газети.

Навчальні газети та інші навчальні проєкти мало вивчені фахівцями-теоретиками. Однак, як свідчить практика, навчальні ЗМІ відіграють провідну роль у професійній підготовці майбутніх журналістів відповідно до сучасних медіастандартів. На факультеті журналістики, реклами та видавничої справи це досягається шляхом набуття здобувачами професійних компетенцій, закладених у наскрізній програмі навчальної дисципліни «Журналістська майстерність». Вона є складником циклу професійної підготовки бакалаврів і базовою для дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Журналістський фах» та «Теорія журналістики».

Опановуючи курс «Журналістська майстерність», що передбачає випуск навчального видання, студенти пробують свої сили в практичній журналістиці, набу-

вають навичок у написанні журналістських творів, створенні газетного номера та роботи в творчому колективі.

На факультеті журналістики, реклами та видавничої справи першу навчальну газету під назвою «П'ята пара» здобувачі почали видавати ще в 2005 році. Проєкт виправдав сподівання. Практику поширили на всі лабораторні групи. Це значно поліпшило професійну підготовку майбутніх журналістів.

У 2016 році було змінено підходи до формування лабораторних груп, методи оцінювання та форми звітності.

Нині до складу редакції навчальної газети залучені здобувачі всіх курсів бакалаврату. Це дало змогу поєднати в одному колективі більш досвідчених старшокурсників і студентів молодших курсів, які тільки стали на шлях до професії.

Редакція будь-якого друкованого періодичного видання вирішує одне спільне завдання — випуск колективного журналістського твору, номера газети чи журналу. Об'єднуючись в одну команду, студенти на практиці дізнаються про функціонування редакції як цілісного організму, набувають навичок різних видів журналістської діяльності — літературної (творчої), редакторської, організаційно-управлінської, виробничо-технологічної.

У 2024/2025 навчальному році функціонують дев'ять редакцій. На першому занятті в кожній групі розподіляють обов'язки: головного редактора, заступника редактора, відповідального секретаря, кореспондентів, коректорів, а також визначають, хто верстатиме номер, перевірятиме тексти на плагіат, поширюватиме газету в соціальних мережах. Студенти придумують назву, визначають концепцію та модель видання, обговорюють зміст та елементи оформлення.

Творчим процесом керує викладач, але студенти мають широкий простір для виявлення ініціативи та втілення ідей. Редакція самостійно розробляє та подає на затвердження інформаційну політику та контент-план на поточний семестр.

Робота над номером починається з планування. Студенти складають план номера за рубриками, темами та жанрами. Теми для творів, як правило, пропонують самі автори. Далі всі діють за чітким графіком, який складає редактор. Перший і другий тиждень — збір інформації й написання матеріалів. Третій тиждень — редагування. Четвертий тиждень — верстка, коректура шпальт і презентація газети. Кожна редакція має впоратися з версткою і вивісити газету на стенді у визначений заздалегідь термін.

Організовує роботу й контролює графік випуску головний редактор. За потреби він також проводить віртуальні засідання редакції з використанням інструментів для проведення відеоконференцій. На них обговорюють матеріали, спільно редагують. Інтернет-сервіси надають можливість зануритися в творчий процес і студентам, які навчаються дистанційно.

Макетування й верстку здійснюють студенти, які опанували вибіркочку дисципліну «Газетно-журнальне видання: оформлення видавничого продукту».

Матеріали в номер розміщують на гуглдіску, що дає змогу кожному члену редакції в будь-який час внести пропозиції щодо вдосконалення текстів. Останнє слово за головним редактором і викладачем, керівником редакції.

Газету до друку підписує керівник редакції.

Важливий етап — поширення свіжого числа. Редакції створюють акаунти в Instagram чи канали в Telegram, де публікують найцікавіші матеріали або весь номер в електронному варіанті. Це формує певне коло читачів, налагоджує зворотний зв'язок.

Робота над випуском завершується проведенням редакційної наради. В аудиторії відбувається жваве обговорення результатів спільної праці. Визначають кращі матеріали та завдання щодо поліпшення роботи редакції. Студенти одержують бали відповідно до участі в створенні інформаційного продукту та якості творів.

Кожна лабораторна група впродовж семестру готує три номери газети формату А3, обсягом не менше восьми сторінок.

Журналістська майстерність починається з вміння знайти цікаву тему й правдиво, аргументовано та яскраво її розкрити.

Тематика студентських матеріалів та жанрова палітра різноманітна. Студенти охоче працюють «у полі», розвивають навички інтерв'ю та пошуку інформації. Старшокурсники пишуть статті, інтерв'ю, коментарі, рецензії. Здобувачі першого та другого курсів переважно працюють над інформаційними жанрами.

Студенти розповідають про події на факультеті, у місті, країні, намагаються аналізувати складні проблеми сьогодення. Журналістські матеріали не завжди досконалі, але щоразу це свіжий погляд молоді на все, що її хвилює.

Заголовки добирають промовисті: ««Відновлення»: реальна відбудова чи суцільна бюрократія?», «Рідні полонених хочуть бути почутими» (газета Black.White); «Знання ціною в життя. Інтерв'ю з начмедикинею ТрО в зоні бойових дій» (газета DeFacto); «На межі екологічної катастрофи: сміттєва криза в селі Фонтанка» (газета Sirius); «Боротьба за декомунізацію в Одесі» (газета Salt); «Від сором'язливого хлопчика до легенди: прем'єра документального фільму «Да Вінчі» (газета Satellite); «Історії з «Сільпо» або як я працював у магазині», «Чому студенти не доходять до диплома» (газета Bazar); «Футбольний матч, перемога на останніх хвиликах, море емоцій та робочі моменти: один день із життя спортивного журналіста», «Кадри в Миколаєві на вагу золота: чи вплине це на початок опалювального сезону та на роботу громадського транспорту?», «Ірина Сечковська: Якщо ти не будеш чесним, то це вже буде не журналістика» (газета Teen Spirit); «Мистецтво як паспорт: українці завойовують світ» (газета pmodernua), «Таємниче сяйво: незвичайне явище біля берегів Одеси» (газета «КоліЯ»).

Для успіху вивчення навчальної дисципліни «Журналістська майстерність» необхідно кілька складників, відсутність чи недоліки яких можуть суттєво вплинути на результат.

По-перше, навчальні програми мають бути спрямовані на формування професійних навичок з урахуванням сучасних тенденцій медіа.

Другий чинник — досвідчені викладачі. Саме керівник редакції забезпечує зладжену роботу колективу, допомагає розкритися таланту майбутніх журналістів та зорієнтуватися у виборі спеціалізації. Від викладача залежить формування критичного мислення, вироблення вміння аналізувати та оцінювати тексти. На факультеті редакціями навчальних газет керують викладачі з досвідом роботи в ЗМІ та з уявленнями про те, якими компетенціями має володіти випускник факультету.

Третій важливий чинник — матеріально-технічна база, що дає змогу створювати інформаційний продукт.

Вступники, які вибирають журналістську стежу, зазвичай поверхово уявляють роботу в медіа. І проба пера більшості з них з'являється саме на сторінках навчальної газети. Першокурсники, відразу потрапляючи у творчий потік, приходять до виробничої практики з розумінням особливостей професії журналіста.

Головне завдання творчої лабораторії — навчити писати. Студенти, які опановують газетне ремесло, набувають універсальних компетентностей. Таким спеціалістам знайдеться місце не тільки в пресі, а й у мережевих виданнях, нових медіа чи в галузі SMM.

Висновки та перспективи дослідження.

Практика викладання курсу «Журналістська майстерність» на факультеті журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова свідчить, що випуск навчальної газети — це ефективна та випробувана форма практичної підготовки студентів протягом всього навчального року.

Ділова гра, максимально наближена до умов функціонування реальних редакцій періодичних видань, спонукає студентів до роботи над собою, мотивує на розкриття творчого потенціалу, дає змогу сформувати власне портфоліо. Здобувачі набувають навичок самостійного пошуку актуальної теми, збору та аналізу фактів для підготовки якісного журналістського матеріалу.

Створюючи навчальні проекти, майбутні журналісти вчаться розробляти концепцію видання, знайомляться з посадовими обов'язками членів редакційного колективу, набувають навичок роботи в команді, опановують основи макетування та верстки.

Пошук нових підходів до практичної підготовки фахівців для медіа триває, що відкриває перспективи подальшої роботи над цією проблемою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Актуальні аспекти реформування журналістської освіти в Україні. Спеціальний звіт ГО «Детектор медіа». 2016. URL: https://ms.detector.media/content/files/telekritika_osvita_2016.pdf (дата звернення: 24.09.2024).
2. Дяченко І. Сучасні підходи до професійної підготовки компетентних фахівців із журналістики та соціальних комунікацій. *Вісник Запорізького національного*

- університету. *Педагогічні науки*. 2020. № 3(2). С. 44-49. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3(2)_8) (дата звернення: 24.09.2024).
3. Дяченко М. Метод проєктів у процесі підготовки майбутніх журналістів до творчої діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 32. С. 176-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_32_27 (дата звернення: 24.09.2024).
  4. Ґабор Н. Журналістська освіта епохи Web.3.0: дослідження, новітні навички, спроби перезавантаження. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2018. Вип. 43. С. 273–279. http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2018_43_37. (дата звернення: 24.09.2024).
  5. Желіховська Н. Розвиток кафедри в умовах війни. *Українська журналістика у світовому інформаційно-комунікаційному контексті: здобутки і перспективи*. Київ, 2023. С. 34–41. URL: <http://journal.univ.kiev.ua/nauka1/wp-content/uploads/2024/02/Conference.pdf> (дата звернення: 23.09.2024).
  6. Закон України «Про вищу освіту». 2014. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 24.09.2024).
  7. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2008. С. 276.
  8. Калашник Н. Проблема академічного викладання практичних дисциплін студентам спеціальності «Журналістика». *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціальні комунікації*. 2016. Вип. 9. С. 39–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISK_2016_9_9 (дата звернення: 24.09.2024).
  9. Костюк В. Професійна журналістська освіта: запорізький досвід (до десятиріччя факультету журналістики ЗНУ). *Наукові записки Інституту журналістики*. 2014. Т. 56. С. 229–233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_56_46 (дата звернення: 24.09.2024).
  10. Михайлин І. Журналістська освіта і наука. Суми : Університетська книга, 2024. С. 336.
  11. Паславський І. Осучаснення журналістської освіти в Україні та її адаптація до потреб редакційних колективів. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2023. Випуск 52–53. С. 239–248. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/11737> (дата звернення: 24.09.2024).
  12. Підлуцький О. Газетно-журнальне виробництво: діяльність медіа і навчальний курс. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2020. Т. 2. С. 79–85. URL: http://www.scientific-notes.com/wp-content/uploads/2020/12/77_6.pdf (дата звернення: 24.09.2024).

13. Пристай Г. Студентський видавничий проєкт «Поміж текстом: журналісти для журналістів. *Український інформаційний простір*. 2024. № 1(13) С. 252–256. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\),2024.300931](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13),2024.300931) (дата звернення: 24.09.2024).
14. Пристай Г. Новий формат викладання навчальної дисципліни «Газетно-журнальне виробництво» для студентів спеціальності «журналістика». *Прикладні та фундаментальні аспекти досліджень у соціальних комунікаціях* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Вип. IV. Івано-Франківськ : Ярина. 2016. С. 158.
15. Різун В. У медійної галузі немає запиту на підготовку кадрів. *Детектор медіа*. 2016. URL: <https://ms.detector.media/tip-intervyu/post/17636/2016-10-17-volodymyr-rizun-u-mediynoi-galuzi-nemaie-zapytu-na-pidgotovku-kadriv/> (дата звернення: 24.09.2024).
16. Тимошик М. Як звільнити журналістську освіту з пут теорій масової комунікації: до проблеми викладання фахових дисциплін на факультетах журналістики українських університетів. *Український інформаційний простір*. 2021. №1(7). С. 31–68. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233877](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233877) (дата звернення: 23.09.2024).

UDC 070.489:378]:07-027.561

DOI: <https://doi.org/10.18524/2308-3255.2024.30.318425>

EDUCATIONAL NEWSPAPER AS THE FIRST STEP TO PROFESSIONALISM IN THE MEDIA

Vasyl Myloserdnyi,

Senior Lecturer, Department of Periodical Press and Media Editing,
Faculty of Journalism, Advertising, and Publishing,
Odesa I. I. Mechnikov National University
e-mail: v.myloserdnyi@onu.edu.ua
ORCID iD: 0009-0004-1038-6928

The article summarizes the experience of teaching the course "Journalistic Skills" at the Faculty of Journalism, Advertising, and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University.

The article highlights approaches to practical training of specialists for the media industry through the publication of an educational periodical. Teamwork on the publication of a newspaper requires the strict implementation of creative tasks, develops critical thinking, and forms mutual responsibility.

Future journalists learn in practice to develop a concept for the publication, organize the editorial staff, distribute responsibilities, find topics for their works, write and edit journalistic materials, create an original layout of the issue and ultimately achieve the final result — the publication of a periodical.

The relevance of the topic is emphasized by the need to further search for innovative technologies in teaching professionally oriented disciplines for students of journalism education.

Scientists note that one of the most important tasks of higher education is preparation for the implementation of specific tasks envisaged by future practical activities.

Each higher educational institution that trains professional personnel in the media industry solves the problem of practical training of future journalists in its own way.

At the Faculty of Journalism, Advertising, and Publishing of Odesa I. I. Mechnikov National University, the publication of an educational newspaper has become a kind of platform for developing practical skills.

Mastering the course "Journalistic Skills", which involves the publication of an educational publication, students try their hand at practical journalism, acquire skills in writing journalistic works, creating a newspaper issue and working in a creative team.

At the Faculty of Journalism, Advertising, and Publishing, applicants began publishing the first educational newspaper back in 2005. Nine editorial offices will operate in the 2024/2025 academic year.

For the success of studying the academic discipline "Journalistic Skills", several components are necessary, the absence or shortcomings of which can significantly affect the result.

First, educational programs should be aimed at the formation of professional skills taking into account modern media trends.

The second factor is experienced teachers. It is the head of the editorial office that ensures the coordinated work of the team, helps future journalists to reveal their talent and navigate the choice of specialization.

The third important factor is the material and technical base that makes it possible to create an information product.

The main task of the creative laboratory is to teach writing. Students who master the newspaper craft acquire universal competencies. The practice of teaching the course "Journalistic Skills", that the publication of an educational newspaper is an effective and proven form of practical training of students throughout the academic year.

A business game, as close as possible to the working conditions of real editorial offices of periodicals, encourages students to work on journalistic works, motivates them to reveal their creative potential, and allows them to form their own portfolio. Applicants acquire the skills of independently searching for a relevant topic, collecting and analyzing facts to prepare high-quality journalistic material.

By creating educational projects, future journalists learn to develop the concept of the publication, get acquainted with the job responsibilities of members of the editorial team, and acquire teamwork skills. By publishing educational newspapers, students master the basics of layout and layout of a periodical.

The search for new approaches to practical training of specialists for the media continues, which opens up prospects for further work on this problem.

Keywords: journalistic education, journalistic skills, educational newspaper, practical training, business game.

REFERENCES:

1. Aktualni aspekty reformuvannia zhurnalistskoi osvity v Ukraini. Spetsialnyi zvit HO «Detektor media» (2016) [Current aspects of reforming journalism education in Ukraine. Special report by the PO «Detektor media»]. *Detektor media*. URL: https://ms.detektor.media/content/files/telekritika_osvita_2016.pdf (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
2. Diachenko, I. (2020) Suchasni pidkhody do profesiinoi pidhotovky kompetentnykh fakhivtsiv iz zhurnalistyky ta sotsialnykh komunikatsii [Modern approaches to professional training of competent specialists in journalism and social communications]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*. Pedagogichni nauky. Vol. 3(2). pp. 44–49. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3\(2\)__8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_ped_2020_3(2)__8) (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
3. Diachenko, M. (2013) Metod proektiv u protsesi pidhotovky maibutnykh zhurnalistiv do tvorchoi diialnosti [The project method in the process of preparing future journalists for creative activity]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. Issue 32. pp. 176–187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_32_27 (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
4. Gabor, N. (2018) Zhurnalistyka osvita epochy Web.3.0: doslidzhennya, novitni navichky, sproby Perezavantazhennya [Journalism education in the Web.3.0 era: research, new skills, attempts at rebooting]. *Visnyk Lvivskogo universytetu*. Seriya Gurnalistyka. Vol. 43. pp. 273–279. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2018_43_37 (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
5. Zhelikhovska, N. Rozvytok kafedry v umovakh viiny (2023) [Development of the Department in Wartime]. *Ukrainska zhurnalistyka u svitovomu informatsiino-komunikatsiinomu konteksti: zdobutky i perspektyvy*. pp. 34–41. URL: <http://jourm.univ.kiev.ua/nauka1/wp-content/uploads/2024/02/Conference.pdf> (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
6. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. Issue 1556-VII (2014). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
7. Zdoroveha, V. Y. Teoriia i metodyka zhurnalistskoi tvorchosti (2008) [Theory and methodology of journalistic creativity]. P. 276.
8. Kalashnyk, N. (2016). Problema akademichnoho vykladannia praktychnykh dystsyplin studentam spetsialnosti «Zhurnalistyka» [The problem of academic teaching of practical disciplines to students of the specialty «Journalism»]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina*. Seriya : Sotsialni

- komunikatsii. Vol. 9. P. 39–42. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISK_2016_9_9 (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
9. Kostyuk, V. (2014) Profesiina zhurnalistska osvita: zaporizkyi dosvid (do desiatyrichchia fakultetu zhurnalistyky ZNU) [Professional journalism education: Zaporizhia experience (decades to the anniversary Department of Journalism)]. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*. Vol. 56. pp. 229–233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_56_46 (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
  10. Mykhaylyn, I. Zhurnalistska osvita i nauka (2024) [Journalism Education and Science]. P. 336.
  11. Paslavskiy, I. (2023) Osuchasnennia zhurnalistskoi osvity v Ukraini ta yii adaptatsiia do potreb redaktsiinykh kolektiviv [Modernization of journalistic education in Ukraine and its adaptation to the needs of editorial teams]. *Visnyk of the Lviv University. Series Journalism*. Issue 52-53. P. 239–248. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/11737> (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
  12. Pidlutskyi, O. (2020) Hazetno-zhurnalne vyrobnytstvo: diialnist media i navchalnyi kurs [Newspaper and magazine production: media activities and training course]. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*. Vol. 2(77). URL: http://www.scientific-notes.com/wp-content/uploads/2020/12/77_6.pdf (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
  13. Prystai, H. (2024) Studentskyi vydavnychiy proiekt «Pomizh tekstom: zhurnalisty dlia zhurnalistiv [Student publishing project «Between the text: journalists for journalists»]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir*. Vol. 1(13). pp. 252–256. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300931](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300931). (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
  14. Prystai, H. (2016). Novyi format vykladannia navchalnoi dystsypliny «Hazetno-zhurnalne vyrobnytstvo» dlia studentiv spetsialnosti «zhurnalistyka» [A new format for teaching the academic discipline «Newspaper and Magazine Production» for students majoring in «journalism»]. *Prykladni ta fundamentalni aspekty doslidzhen u sotsialnykh komunikatsiakh* : Materialy vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Issue IV. Ivano-Frankivsk : Yaryna. P. 158. [in Ukrainian].
  15. Rizun, V. (2016) U mediinoi haluzi nemaie zapytu na pidgotovku kadriv [There is no demand for training in the media industry]. *Detektor media*. URL: <https://ms.detektor.media/tip-intervyu/post/17636/2016-10-17-volodymyr-rizun-u-mediynoi-galuzi-nemaie-zapytu-na-pidgotovku-kadriv/> (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].
  16. Tymoshyk, M. (2021). Yak zvilnyty zhurnalistsku osvitu z put teorii masovoi komunikatsii: do problemy vykladannia fakhovykh dystsyplin na fakultetakh zhurnalistyky ukrainskykh universytetiv. [How to free journalism education from the shackles of mass communication theories: to the problem of teaching professional disciplines at journalism faculties of Ukrainian universities]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir*. Vol. 1(7). pp. 31–68. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(7\).2021.233877](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(7).2021.233877) (accessed: 24.09.2024) [in Ukrainian].